

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Nr. 3099/C/2018/33/III-5/2019

26 martie 2019

Către

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă,
formulez prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la problema de drept vizând „existența și întinderea dreptului titularilor de librete C.E.C. de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme de a obține din partea C.E.C. Bank și a Statului Român despăgubiri pentru sumele depuse pe aceste mijloace de economisire, despăgubiri constând în restituirea sumelor depuse și a dobânzii aferente, actualizate în raport de indicele inflației”.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

Jurisprudența cu privire la acțiunile în pretenții ale titularilor de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, formulate în contradictoriu cu CEC BANK SA și Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, a fost verificată atât ca urmare a sesizării formulate de către CEC BANK SA adresată Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, memoriul fiind redirectionat către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și de către Ministerul Justiției, verificare în urma căreia Ministrul Justiției a solicitat, la rândul său, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii, exprimându-și punctul de vedere asupra problemei de drept soluționată neunitar.

În cauzele supuse analizei, persoanele fizice titulare ale unor librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, întemeindu-se pe dispozițiile Codului civil (1864) în materia contractului de depozit, dar și pe prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007, au solicitat în instanță, în contradictoriu cu C.E.C. Bank S.A. și cu Statul Român (reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice), restituirea sumelor depuse și a dobânzii aferente, actualizate în raport de indicele inflației.

În soluționarea acestor acțiuni instanțele s-au pronunțat diferit în raport de modul în care au clarificat problema de drept enunțată mai sus. Au fost identificate în practica judiciară 2 orientări, după cum urmează:

1. O primă orientare majoritară, de respingere ca neîntemeiate a acțiunilor deținătorilor de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme,

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

acțiuni formulate împotriva C.E.C. Bank S.A. (Banca) și a Statului Român. Soluția este fundamentată pe considerente precum cele menționate în continuare¹:

- prin emiterea libretelor de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme între C.E.C. și reclamantă a intervenit un contract de depozit neregulat căruia îi sunt aplicabile prevederile dreptului comun (Codul civil);
- în urma apariției Legii nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale, s-a stabilit că, începând cu data de 1 iulie 2005, moneda națională a României, leul, se denominează, astfel încât 10.000 lei vechi, aflați în circulație la acea dată, erau preschimbați pentru 1 leu nou;
- în perioada cuprinsă între data depunerii acestor sume de bani și data denominării, Banca a calculat și adăugat soldului inițial, sumele aferente dobânzii aplicabile acestor instrumente de economisire;
- în urma denominării monedei naționale, sumele aferente acestor instrumente de economisire s-au diminuat;
- s-a perceput apoi de către Bancă un comision de administrare de 0,1 RON/cont/lună și astfel, aceste conturi au ajuns la sold zero, aspecte față de care acțiunea apare ca vădit neîntemeiată;
- depozitarul (C.E.C. Bank S.A.) nu este responsabil pentru scăderea puterii de cumpărare a sumelor depuse determinată de inflație și nici pentru denominarea operată prin Legea nr. 348/2004. În virtutea contractului de depozit și în baza principiului nominalismului monetar (art. 1604 Cod civil

¹ În unele cauze acțiunile s-au întemeiat pe prevederile Codului civil în materia contractului de depozit, reclamantii solicitând „restituirea” sumelor depuse, împreună cu dobânda aferentă, actualizate cu indicele inflației, în vreme ce în alte cauze au solicitat „acordarea de despăgubiri echivalente cu sumele depuse și dobânda aferentă, actualizate cu indicele inflației”, invocând în acest sens nu doar prevederile Codului civil în materia contractului de depozit, ci și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

1864), Banca nu avea obligația de a indexa sau actualiza sumele depuse, ci numai de a le restitui oricând, la cererea deponenților, exact în moneda în care le-a primit, indiferent de creșterea sau scăderea valorii acesteia;

- lipsa de diligență a reclamanților - în condițiile în care cunoșteau efectele inflației, dar și ale denominării realizate la data de 01.07.2005 - nu poate fi imputată instituției bancare, „neexistând nicio dispoziție legală care să instituie în sarcina băncii obligația de a acoperi riscurile inflaționiste determinate de evoluțiile economice”;
- în urma comisionării lor cu 0,1 Ron/lună, soldurile conturilor reclamanților au ajuns la valoarea „zero”;
- prevederile O.U.G. nr. 156/2007 nu sunt aplicabile în cazul libretelor CEC cu dobândă și câștiguri în autoturisme deoarece acestea sunt produse bancare diferite de depozitele constituite în vederea achiziționării unui autoturism.

Așadar, majoritatea instanțelor de judecată au respins acțiunile formulate împotriva C.E.C. Bank S.A. și a Statului Român vizând restituirea sumelor depuse și a dobânzii aferente, actualizate cu rata inflației, apreciind că acestea nu sunt întemeiate nici prin raportare la legea specială (O.U.G. nr. 156/2007), nici prin raportare la dreptul comun (Codul civil). (*Anexa I*)

2. În a doua orientare jurisprudențială, instanțele au admis acțiunile de acest gen cu diverse motivări.

O instanță de judecată, a considerat ca CEC Bank S.A. trebuie să plătească reclamanților, persoanele fizice care au constituit depozite pe librete C.E.C. de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, sumele depuse de către aceștia, care să fie actualizate cu indicele de inflație, motivat de faptul că, prin depunerea

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

sumelor pe librete s-au constituit contracte de depozit între deponenți și Bancă iar, potrivit art. 969 Cod civil, aceste contracte reprezintă legea părților și trebuie să fie executate cu bună credință.

Astfel, s-a apreciat că, la fiecare dată a depunerilor, între reclamant și pârâtă s-au născut raporturi juridice contractuale de depozit și mandat care, potrivit art. 969 C.civ, reprezintă legea părților, și pe care acestea trebuie să le execute cu bună credință.

S-a mai reținut că *"reclamantul și-a executat obligațiile asumate, prin aceea că a respectat condițiile specifice ale acestui fel de contract, anume că, nu a efectuat mișcări de solduri din aceste conturi pe toată perioada, sumele depozitate rămânând la dispoziția pârâtei care, în baza aceluiași contract, le-a folosit pe toată perioada", iar „faptul că pe parcurs pârâta a modificat unilateral regimul juridic al acestor tipuri de depozite, prin adoptarea circularelor din 27.02.2004 și cea din 03.08.2008, fără acordul celeilalte părți contractante, nu prezintă relevanță juridică față de reclamant întrucât, potrivit art. 969 alin. 2 Cod civil, convențiile legale pot fi revocate prin consimțământul mutual al ambelor părți".*

O altă instanță a admis acțiunea în pretenții formulată de persoana fizică titulară de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, și a obligat Banca să plătească reclamantei, în solidar cu Statul Român reprezentat de către Ministerul Finanțelor Publice - sumele depuse de către aceasta, care să fie actualizate cu indicele de inflație, motivat de faptul că, reclamantul are dreptul să primească același gen de despăgubiri ca și persoanele care au efectuat depuneri (70.000 ROL) în vederea „achiziționării de autoturisme”, despăgubite în temeiul art. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

Astfel, instanța a apreciat după cum urmează: *"Conform art. 16 alin. 1 din Constituția României, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate juridică, așa încât, la situații de fapt asemănătoare, trebuie să corespundă un tratament juridic egal, la situații de fapt diferite, tratamentul juridic poate fi diferit. Violarea principiului egalității apare atunci când se aplică un tratament juridic diferențiat unor situații de fapt asemănătoare, fără să existe o motivare obiectivă rezonabilă sau dacă există o disproporție vădită între scopul urmărit și tratamentul inegal și mijloacele folosite".*

Instanța din această cauză a apreciat că, din moment ce alți deponenți au primit despăgubiri (referindu-se la persoanele despăgubite în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 156/2007) și reclamantul are dreptul să primească același gen de despăgubiri, motiv pentru care, omologând raportul de expertiză întocmit, a obligat Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și Banca la plata în solidar a sumei depuse de reclamant la CEC BANK SA, actualizată cu indicele inflației.

Într-o altă cauză, instanța a apreciat că, deși Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni în vederea achiziționării de autoturisme nu reglementează în mod expres situația libretelor deținute de reclamant (produse de economisire cu dobândă și câștiguri), acest act normativ se poate aplica și în speța dedusă judecății, considerând că există similitudine între un libret de economii (cazul reclamantului), și contul special reglementat de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.156/2007, în care se depunea suma de 70.000 ROL, reprezentând prețul integral al unui autoturism DACIA.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Pentru a stabili valoarea actuală a depozitelor reclamantului, au fost însușite concluziile unui raport de expertiză efectuată în cauză, care utilizează metodologia de actualizare a sumelor reglementată de O.U.G. nr. 156/2007. Chiar dacă acest act normativ nu reglementează în mod expres situația depozitelor de tipul celor deținute de apelant, ci pe cea a libretelor ce au avut ca obiect achiziția de autoturisme, instanța a apreciat că el se poate aplica în speță, având în vedere că și acest tip de libret - pentru achiziția de autoturisme, are același regim juridic cu libretele deținute de reclamant, respectiv a unui depozit neregulat.

Prin urmare instanța și-a însușit concluzia expertului, reținând că suma totală de 45.000 lei vechi depusă inițial pe cele 8 librete de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme și pe 1 libret cu dobândă și câștiguri în sume egale a câte 5.000 lei vechi, care îndeplinesc condiția neafectării soldului inițial, actualizată după metodologia mai sus menționată, este în quantum de 17.975,70 lei, sumă cuvenită a fi restituită.

În ceea ce privește perceperea de către intimata CEC Bank a comisionului de administrare lunară începând cu anul 2005, s-a apreciat că această operațiune a fost efectuată cu nerespectarea condițiilor legale, atâta vreme cât deponentul nu a fost înștiințat în nici un mod despre acest comision și nu a consimțit la plata lui.

Într-o altă cauză instanța a considerat că reclamantului, persoană fizică deținătoare de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, i se cuvine să primească de la pârâta CEC BANK SA suma depusă pe instrumentele de economisire, actualizată cu indicele de inflație la care se adaugă o sumă, reprezentând dobânda legală pentru perioada 01.01.1996-09.05.2016. (*Anexa II*)

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

*

*

*

Apreciez ca fiind în litera și spiritul legii opinia jurisprudențială de la pct.1.

Titularii libretelor de economii cu dobânzi și câștiguri în autoturisme reglementate de art. 2 din Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1.187/1962 au dreptul la restituirea de către C.E.C. Bank S.A. a sumelor depuse și a dobânzii aferente acestora potrivit art. 1604 alin. (2) și art. 1618 din Codul Civil (1864)², la valoarea denominată conform Legii nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale³ și în quantumul rezultat după scăderea comisionului de administrare perceput de C.E.C. începând cu luna august 2005⁴, indiferent de evoluția ratei inflației între momentul emiterii libretelor și cel al restituirii sumelor. În aceste situații nu sunt aplicabile prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC – S.A în vederea achiziționării de autoturisme.

² Potrivit art. 1604 alin. (2) din Codul Civil (1864), „Un depozit de bani, când depozitarul, conform art. 1602, făcuse întrebuințare de dânsul, trebuie să restituie în acele monede în care s-a făcut, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor”.

Potrivit art. 1618 Cod civil (1864), „Deponentul este îndatorit în a întoarce depozitarului toate spezele făcute pentru păstrarea lucrului depozitat și a-l dezdăuna de toate pierderile cășunate lui din cauza depozitului”.

Întrucât contractele de depozit supuse analizei au fost încheiate anterior intrării în vigoare a Codului Civil (2009), efectele acestora sunt guvernate de legea în vigoare la data încheierii lor – Codul Civil (1864), astfel cum rezultă din art. 3 și art. 5 alin. (1) – interpretat *per a contrario* din Legea nr. 71/2011.

³ În temeiul art. 1 alin. (1) din Legea nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale, începând cu data de 01.07.2005 moneda națională a României, leul, s-a denominat, astfel că 10.000 lei vechi, aflați în circulație la acea dată, au fost preschimbați pentru 1 leu nou. De asemenea, conform art. 5 alin. (1) și (2) din Lege, același raport de conversie s-a aplicat și bunurilor, drepturilor și obligațiilor evaluabile în bani, născute anterior datei de 1 iulie 2005, „în toate cazurile în care acestea fac obiectul unei operațiuni de evaluare, de plată sau de constituire a oricărui alt raport juridic”, conversia realizându-se „conform situației existente la data de 30 iunie 2005”.

⁴ Începând cu luna august 2005, conform prevederilor Circularei aprobate de Comitetul de Direcție al C.E.C. din 03.08.2005, pentru produsele de economisire inactive înregistrate în conturile deschise la sucursale s-a stabilit un comision de administrare de 0,1 RON/lună/cont, conturile respective urmând a se închide atunci când valoarea comisionului va egala soldul contului.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

Potrivit dispozițiilor pct. 14 alin. (1) lit. a) din Statutul C.E.C. aprobat prin Decretul nr. 371/1958 privind organizarea și funcționarea Casei de Economii și Consemnațiuni, publicat în Buletinul Oficial nr. 32 din 19.08.1958, Casa de Economii și Consemnațiuni *„primește de la cetățeni depuneri de bani pe librete de economii, pe obligațiuni C.E.C și alte forme de economisire”*. De asemenea, conform pct. 21 din Statut, *„pentru sumele depuse, Casa de Economii și Consemnațiuni plătește titularilor dobânzi anuale și câștiguri”* [alin. (1)], cuantumul dobânzilor fiind stabilit de Consiliul de Miniștri [alin. (2)], iar cuantumul câștigurilor, de către Casa de Economii și Consemnațiuni, *„în limita sumelor corespunzătoare dobânzii legale și a sumelor încasate la operațiunile efectuate pe diferite forme de economisire”* [alin. (3)]. În fine, potrivit pct. 17 alin. (1) și pct. 4 din Statut, sumele depuse la Casa de Economii și Consemnațiuni *„se restituie la cererea titularilor”* și *„sunt garantate de stat”*.

Această soluție s-a menținut și după reorganizarea C.E.C. prin Legea nr. 66/1996, în societate bancară pe acțiuni; astfel, conform art. 5 alin. (1) din Statutul Casei de Economii și Consemnațiuni din 01.10.1996 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 888/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22.10.1996, *„C.E.C. funcționează ca bancă de economii, având ca principal obiect de activitate atragerea, păstrarea și fructificarea economiilor bănești în lei și în valută ale populației (...)”*.

Potrivit art. 17 - art. 26 din Statut,

- (i) depunerile populației la C.E.C. *„au caracter voluntar, se primesc cu respectarea strictă a principiului liberului consimțământ al depunătorilor”* [art. 17 alin. (1)] și *„pot îmbrăca atât formă materializată (librete de economii,*

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

- obligațiuni, certificate de economii, de depunere și altele similare), cât și dematerializată (conturi curente personale, de depozit)" [art. 18 alin. (2)],*
- (ii) *instrumentele de economisire emise de C.E.C. în contrapartida preluării disponibilului bănesc „au înscrisă (...) o valoare nominală exprimată în formă bănească, negociabilă sau nu, purtătoare de dobândă sau nu, după cum se stabilește de C.E.C. prin condițiile de emisiune a fiecărui tip de instrument de economisire" [art. 18 alin. (3)],*
- (iii) *„rata dobânzii pe fiecare instrument de economisire și modul de acordare a acesteia, în numerar sau sub formă de câștiguri, se stabilesc de către Consiliul de administrație al C.E.C. (...) în limita fondului constituit din dobânzile totale sau parțiale ce se acordă la depunerile pe fiecare instrument de economisire" [art. 20 alin. (1)],*
- (iv) *sumele depuse, precum și dobânzile și câștigurile cuvenite pentru acestea „sunt garantate de stat" și „se restituie oricând, la cererea titularilor sau a reprezentanților lor legali", dreptul de creanță asupra sumelor depuse, dobânzilor și câștigurilor fiind imprescriptibil [art. 24 din Statut].*

Întrucât, potrivit prevederilor mai sus-menționate, raporturile între C.E.C. și titularii libretelor de economii cu dobânzi și câștiguri în autoturisme sunt specifice unui contract de depozit având ca obiect bunuri fungibile, odată cu emiterea libretului de economii, C.E.C. Bank S.A. a devenit proprietarul disponibilului bănesc pe care l-a preluat în depozit, fiind obligat să restituie titularului libretului - oricând, la cererea acestuia - **exact suma pe care a primit-o**, indiferent de creșterea sau deprecierea valorii ei, precum și **dobânda aferentă** prevăzută pentru acest instrument de economisire. În același sens sunt și dispozițiile art. 1604 alin. (2) din

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

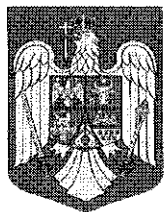
Codul civil (1864), în vigoare la data emiterii libretelor, care - *consacrând principiul nominalismului monetar* - stabilesc că „*un depozit de bani, când depozitarul, conform art. 1602, făcuse întrebuintare de dânsul, trebuie să se restituie în acele monede în care s-a făcut, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor*”.

Așadar, în considerarea acestor prevederi legale, C.E.C. Bank S.A. nu are obligația de a asigura - prin indexarea lor cu rata inflației - menținerea puterii de cumpărare a disponibilităților bănești pe care le-a atras prin emiterea de librete de economii cu dobânzi și câștiguri în autoturisme, ci efectele denominării operate prin Legea nr. 348/2004 și ale fenomenului inflaționist asupra puterii de cumpărare urmează a fi suportate de către titularii acestor librete.

În acest sens trebuie observată și precizarea cuprinsă în considerentele Deciziei C.E.D.O. din 10 iulie 2001 asupra cererii nr. 34746/1997 în cauza privind *Asociația și Liga pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme ș.a împotriva României:*

„Cu privire la faptul că reclamanții se plâng despre faptul că puterea de cumpărare a economiilor lor a scăzut ca urmare a inflației, Curtea consideră că, din prevederile art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție nu se deduce o obligație generală pentru stat de a menține, printr-o indexare sistematică, puterea de cumpărare a sumelor depuse la bănci sau la organismele financiare (Comisia Europeană, DH X. împotriva Germaniei nr. 8724/79, 6.3.80, DR 20, p. 226).

Cu privire la imposibilitatea pentru reclamanți de a achiziționa un autoturism datorită deprecierii puternice a sumei depuse în cont, Curtea reafirmă faptul că art. 1 nu se referă la dreptul de a deveni proprietarul unui bun (Comisia Europeană, D.H. Kuczynska împotriva Poloniei, nr. 25696/1994, 10.9.97, nepublicată și Comisia Europeană D.H. Rudzinska împotriva Poloniei, hotărârea din 7 septembrie 1999, nepublicată).”

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

În fine, întrucât comisionarea activității de administrare a conturilor s-a realizat de către C.E.C. în temeiul art. 4 alin. (2) din Legea nr. 66/1996, fiind justificată prin faptul că această activitate presupune anumite cheltuieli, ce cad în sarcina deponentului conform art. 1618 Cod civil (1864), titularii libretelor au dreptul la restituirea sumei depuse împreună cu dobânda aferentă, în cuantumul rezultat după scăderea comisionului de administrare perceput de C.E.C. Bank S.A.

Prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 nu sunt incidente în cauzele privind libretele CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme (nici sub aspectul îndreptățirii deținătorilor de librete la despăgubiri prin titluri de stat până la concurența valorică determinată potrivit prevederilor ordonanței, nici sub aspectul posibilității utilizării metodei de calcul a valorii despăgubirilor) deoarece acestea sunt produse bancare diferite de depozitele constituite în vederea achiziționării unui autoturism în considerarea expresă a căroră ordonanța a fost emisă.

Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007 sunt incidente exclusiv în cazul depozitelor constituite la C.E.C. în vederea achiziționării de autoturisme, și nu pot fi aplicate prin analogie în cazul libretelor de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme. Această voință a legiuitorului este clar exprimată atât în preambulul, cât și în prevederile ordonanței (art. 1, art. 1¹ și art. 1³), și se explică prin diferențele existente între cele două instrumente de economisire; astfel: în cazul libretelor de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, titularul libretului urmărește obținerea unei dobânzi pentru suma depusă (scop ce este atins cu fiecare termen de scadență a dobânzii), iar dobândirea autoturismului constituie „un câștig” obținut prin tragere la sorti (comportând deci un element aleatoriu); în schimb, în cazul depozitelor constituite în vederea

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

achiziționării de autoturisme, prin constituirea depozitului la C.E.C., deponentul vizează achiziționarea unui autoturism, scop care este atins numai atunci când acumulează în cont suma reprezentând prețul acestuia. De asemenea, nici principiul nediscriminării nu poate justifica aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007 în ipoteze neprevăzute în cuprinsul său, căci, după cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale⁵, în considerarea principiului separației puterilor în stat, instanțele judecătorești nu au competența de a desființa norme juridice instituite prin lege, pe care le consideră discriminatorii, și de a crea în locul acestora alte norme sau de a le substitui cu norme cuprinse în alte acte normative, neavute în vedere de legiuitor sau inaplicabile în cazurile deduse judecătii.

De asemenea, tratamentul juridic diferit este justificat în mod obiectiv și rezonabil de natura și efectele diferite ale celor două instrumente de economisire și nu constituie o măsură discriminatorie contrară art. 16 alin. (1) din Constituție.

*

*

*

Precizari necesare legate de libretele CEC și evoluția normativă în materie.

Înainte de 1991, cumpărarea de autoturisme de către persoanele fizice era reglementată de o serie de texte, al căror scop principal era de a planifica producția națională și importul de autoturisme, în funcție de cerere, și de a acorda facilități la cumpărarea de către populație.

Astfel, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri 1187/1962 privind vânzarea

⁵ Decizia nr. 818/2008 publicată în Monitorul Oficial nr. 537 din 16 iulie 2008;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

de autoturisme către populație, (abrogată prin Hotărârea de Guvern 735/1997) s-a stabilit că autoturismele se vând persoanelor care au depus la Casa de Economii și Consemnațiuni o sumă egală cu prețul de vânzare al autoturismului solicitat, în condițiile ce vor fi stabilite de Ministerul Finanțelor și Ministerul Comerțului Interior.

Potrivit instrucțiunilor emise de Ministerul Finanțelor și ale Ministerului Comerțului Interior pentru aplicarea HCM 1187/1962, livrarea automobilelor era efectuată de Întreprinderea de Stat pentru Distribuirea Produselor Sportive – IDMS - în urma ordinului de deschidere a conturilor.

Prevederile legale menționate mai sus au fost modificate prin Ordinul nr. 87 al Ministerului Comerțului Interior, din 6 noiembrie 1980, potrivit căruia, persoanele care doreau să cumpere un autoturism Dacia trebuia să depună, într-un cont deschis la C.E.C., o sumă de 70.000 de lei, corespunzătoare prețului unei astfel de mașini. Beneficiind de o rată a dobânzii mai mică decât cea practică în mod normal de C.E.C., contul era destinat exclusiv cumpărării autoturismului, dar titularul său era liber să retragă banii în orice moment.

Totodată, prin același act normativ, respectiv HCM 1187/1962, s-a stabilit că se va introduce, prin Casa de Economii și Consemnațiuni, un "**Libret de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme**", la care se acordă o dobândă totală de 4% pe an, din care:

- 2% se atribuie ca dobândă depunătorilor, iar
- 2% se folosește de C.E.C. pentru constituirea unui fond de câștiguri în autoturisme.

„Fondul de câștiguri se va completa și cu contribuțiile depunătorilor ale căror librete au ieșit câștigătoare.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

Condițiile de participare la tragerile la sorți, precum și cuantumul contribuției câștigătorilor de autoturisme la fondul de câștiguri, se stabilesc de Ministerul Finanțelor."

Trebuie precizat, pentru înțelegerea adecvată terminologică și evitarea confuziilor între diferitele instrumente de economisire reglementate înainte de anul 1989, care erau categoriile de instrumente de economisire la CEC disponibile.

Aceste instrumente, fără a fi necesară o reconstituire completă a evoluției legislative a acestora, rezultă, de exemplu, din⁶ *Decretul - Lege nr. 123 din 24 aprilie 1990 privind dobânzile ce se plătesc populației de către Casa de Economii și Consemnațiuni pentru depunerile economiilor bănești pe instrumente de economisire, precum și de către bănci pentru depuneri ale părților sociale, emis de către Consiliul Provizoriu de Uniune Națională. Potrivit Anexei 1 a Decretului-Lege nr. 123/1990 care conține un TABEL cuprinzând nivelul dobânzilor ce se plătesc populației de către Casa de Economii și Consemnațiuni pentru depunerile economiilor bănești pe instrumente de economisire, precum și nivelul dobânzilor ce se plătesc de către bănci pentru depuneri ale părților sociale, aceste instrumente sunt:*

- a) Librete de economii cu depuneri pe termen de cel puțin un an;
- b) Librete de economii cu dobândă la vedere;
- c) Librete de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme - dobânzile se acordă pe librete fiecărui titular și sub formă de câștiguri în numerar (titularii libretelor ieșite câștigătoare vor beneficia cu prioritate de cumpărarea autoturismelor de la unitățile comerciale specializate, începând cu tragerea la sorți pentru trimestrul I /1990) ;

⁶ Rezultă și din Decretul Consiliului de Stat nr. 146/1987 privind dobânzile ce se încasează și se plătesc de către bănci și alte unități socialiste ;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

- d) Librete de economii școlare;
- e) Obligațiuni C.E.C. cu câștiguri;
- f) Conturi curente personale și pe carnete de cecuri cu sumă limitată;
- g) Conturi curente personale pentru construirea și cumpărarea de locuințe, cu depuneri care depășesc un an și depuneri de până la un an;
- h) Conturi curente personale pentru cumpărarea de autoturisme și alte destinații stabilite de Casa de Economii și Consemnațiuni;
- i) Conturile fundațiilor constituite în temeiul dispozițiilor legale de către persoanele fizice;
- j) Foi și timbre de economii și cecuri de economii școlare.

Distingem, prin urmare trei categorii, relevante în context, de instrumente financiare⁷:

- conturi curente personale pentru cumpărarea de autoturisme (în valoare de 70.000 de lei, prețul unui autoturism Dacia înainte de 1989) și alte destinații stabilite de Casa de Economii și Consemnațiuni (posesorii acestora așteptând să le vină rândul pentru achiziționarea mașinii sau a produsului stabilit de CEC drept „destinație”);
- librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme (în valoare

⁷ Una dintre deciziile examinate menționează chiar actele normative care reglementau anterior două dintre produsele bancare indicate mai sus: EXTRAS din Decizia civilă nr. 841/A/2016 a Tribunalului Comercial Cluj, „OUG nr. 156/19 decembrie 2007 reglementează un domeniu strict și limitativ, despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC – SA în vederea achiziționării de autoturisme”. Or, depozitele constituite în vederea achiziționării de autoturisme și depozitele de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme sunt două produse bancare diferite, reglementate de acte normative diferite, primul de **Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 530/17.10.1973** iar cel de-al doilea prin **Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 528/17.10.1973**.”

Regulamentele menționate nu au fost publicate în Buletinul Oficial și nici în Colecția de hotărâri ale Consiliului de miniștri și alte acte normative pe anul 1973, editată de Consiliul de Stat. Secția redacțională a Buletinului Oficial și a altor publicații legislative. București 1974.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

de 5.000 de lei fiecare, cu câștiguri, prin tragere la sorți, în autoturisme Dacia);

- librete CEC de economii, cu dobânda acordată de CEC.

*

*

*

La 1 noiembrie 1990, Guvernul a adoptat hotărârea nr. 1109 potrivit căreia persoanele care au depus suma respectivă de 70.000 de lei pentru cumpărarea unui autoturism Dacia, nu puteau primi vehiculul decât dacă achitau noul preț, fixat potrivit prețului pieței.

Printr-o hotărâre ulterioară (nr. 1355/1990), în cadrul politicilor de liberalizare a prețurilor pe etape, Guvernul a fixat prețul unei mașini Dacia la 175.000 de lei. La 29 martie 1991, prețul a fost ridicat la 217.000 de lei (H.G. nr. 239/1991)⁸.

La 22 aprilie 1991, invocând Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, un număr de asociații și persoane fizice [Asociația pentru protecția cumpărătorilor de autoturisme, cu sediul la București, Liga pentru protecția cumpărătorilor de autoturisme, cu sediul la Craiova (Dolj)], au introdus o acțiune împotriva Guvernului și a primului-ministru la secția de contencios administrativ a Tribunalului București, prin care au cerut anularea Hotărârii Guvernului nr. 1109/1990. Ele susțineau că prețurile fixate după 1 noiembrie 1990, data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 1109/1990, erau inopozabile cumpărătorilor care depuseseră înaintea acestei date suma corespunzătoare prețului fixat anterior.

În perioada 22 aprilie 1991 - 27 iunie 1996 pe rolul instanțelor naționale s-au derulat proceduri judiciare, în diferite faze procesuale, legate de acest litigiu.

⁸ Extras din Decizia CEDO din 10 iulie 2001 asupra cererii nr 34746/1997;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Cauza s-a finalizat prin Decizia Curții de Apel București din 27 iunie 1996 care a stabilit că depunerea sumei în conturile Casei de Economii și Consemnațiuni nu reprezintă încheierea unui contract de vânzare-cumpărare în sensul art. 1294-1295 din Codul civil, ci a reprezentat un mijloc de economisire. Depunerea prețului autoturismului a servit doar ca garanție pentru stabilirea rangului pe lista de priorități pentru încheierea în viitor a contractului de vânzare, iar încheierea contractului nu putea avea loc decât la data plății facturii când suma depusă era transferată în contul întreprinderii de stat.

După epuizarea căilor de recurs interne, Asociația pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme, Liga pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme și alți 647 de reclamânți individuali au introdus cererea nr.34746/97 împotriva României pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, susținând că prin decizia Curții de Apel București a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, durata procedurii judiciare depășind termenul rezonabil prevăzut de art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, că tribunalul nu a fost imparțial și totodată a fost încălcat dreptul de proprietate privată garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La data de 10.07.2001, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat asupra cererii nr.34746/97 în sensul *respingerii ca inadmisibilă* a acestei cereri subliniind că o asociație nu poate pretinde că este o victimă în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, ea neavând calitatea de a introduce o cerere împotriva unei măsuri care lovește interesele membrilor săi, aceasta fiind incompatibilă cu dispozițiile convenției.

Pe fond, s-a arătat ca decizia Curții de Apel București nu a făcut altceva decât să clarifice natura juridică a conturilor deschise de reclamânți la Casa de Economii

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

și Consemnațiuni. Rezultatul concluziilor Curții de Apel București a fost acela că prin depunerea sumelor de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni se încheia un contract de depozit neregulat, în temeiul căruia depozitarul se obliga să păstreze suma depusă și să o restituie la cererea deponentului, cu dobânzile aferente, atât în cazul depunerii în scop de economisire, cât și în cazul depunerii cu destinație specială, cum era cazul persoanelor care depuneau sume de bani în vederea achiziționării de autoturisme DACIA.

Așadar, contractul încheiat de către persoanele care au depus sume de bani la CEC în vederea achiziționării de autoturisme DACIA, având natura juridică a unui contract de depozit neregulat, nu poate fi asimilat unui contract sau antecontract de vânzare-cumpărare, întrucât nu întrunește elementele esențiale privind valabilitatea unui asemenea act juridic, neexistând manifestarea de voință a vânzătorului și nici determinarea obiectului.

Curtea a considerat că o astfel de concluzie nu constituie o ingerință în drepturile de proprietate ale reclamanților, întrucât tribunalele au stabilit doar natura juridică a deschiderii unui astfel de cont.

Curtea a constatat că reclamanții sunt în continuare titulari de cont și pot obține în orice moment restituirea depunerilor, la care se calculează dobânzi.

Cât privește plângerea referitoare la scăderea puterii de cumpărare a depunerilor datorită inflației, Curtea a arătat că nu trebuie să se deducă din dispozițiile art.1 din Protocolul nr. 1 la Convenție obligația generală a Statelor de a menține prin indexare puterea de cumpărare a sumelor depuse la bănci sau alte organisme financiare.

Referitor la imposibilitatea reclamanților de a cumpăra un autoturism, ținând cont de puternica depreciere a sumei depuse pe libretul de economisire,

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Curtea a reafirmat că art.1 din Primul Protocol adițional la Convenție, nu recunoaște dreptul de a deveni proprietarul unui bun.

*

*

*

Ulterior au fost formulate mai multe propuneri de acte normative având ca obiect despăgubirea persoanelor care au depus până la data de 1 noiembrie 1990 diferite sume de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni în vederea achiziționării de autoturisme DACIA.

În luna noiembrie 2007 Curtea Europeană a Drepturilor Omului constată prin hotărârea pronunțată în cauza BLIDARU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI (Cererea nr. 8695/02) că unei persoane fizice care a depus în contul CEC contravaloarea unui autoturism ARO243, potrivit prevederilor HCM 1187/1962 privind vânzarea de autoturisme către populație, și căreia nu i-a fost livrat autoturismul și nici nu i-a fost restituită suma depusă, cu dobânzile aferente, în condițiile legale, i-au fost încălcate drepturile prevăzute în art. 6 § 1 din Convenție, „Dreptul la un proces echitabil” și cel prevăzut în art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, „ Protecția proprietății”.

Consecutiv acestei hotărâri, pe baza unor situații centralizate care relevau existența unui numar de 37.478 de deponenți aflați în situații comparabile cu petenta Blidaru, a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la CEC în vederea achiziționării de autoturisme⁹, completată prin Ordonanța Guvernului nr. 19/2014 și aprobată prin Legea nr. 232/2008.

⁹ În preambulul ordonanței se menționează că adoptarea acesteia are în vedere „necesitatea instituirii unor reglementări care să permită acordarea efectivă a despăgubirii pentru persoanele fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. în vederea achiziționării de autoturisme”, precum și „urgența instituirii în cel mai scurt timp a unui cadru legal care să permită acordarea de despăgubiri în regim nediscriminatoriu tuturor

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

CABINET PROCUROR GENERAL

În baza art. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 „persoanele fizice care până la data de 15 februarie 1992 au efectuat depuneri de sume la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A., precum și cele care au transferat aceste sume după 22 decembrie 1989 în conturile Băncii Române pentru Dezvoltare - B.R.D. - S.A., în vederea achiziționării de autoturisme, au dreptul să obțină despăgubiri bănești dacă depozitele astfel constituite, existente în conturile active ale Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A., respectiv ale Băncii Române pentru Dezvoltare - B.R.D. - S.A., îndeplinesc condiția neafectării soldului inițial.

ART. 2

„Valoarea totală a despăgubirii însumează 760.625.341,06 lei și reprezintă cumulul despăgubirilor calculate de Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C.- S.A. prin indexarea, de la data depunerii și până la data de 31 iulie 2007, a sumelor existente în cele 37.478 de depozite constituite conform art. 1, cu indicii prețurilor de consum comunicați de Institutul Național de Statistică, din care se deduce dobânda legală bonificată de Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. pe perioada în care a fost acordată”.

ART. 3

„(1) Suma reprezentând despăgubirea prevăzută la art. 2 este asigurată de Ministerul Economiei și Finanțelor prin emisiunea de titluri de stat de valoare nominală totală egală cu valoarea totală a despăgubirii.

(2) Titlurile de stat prevăzute la alin. (1), emise cu data de 21 decembrie 2007 pe numele Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A., sunt nenegociabile, nepurtătoare de dobândă și au scadența la data de 30 octombrie 2008.

deponenților care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. pentru achiziționarea de autoturisme, indiferent de marca acestora, și nu doar acelor care au avut în vedere achiziționarea de autoturisme Dacia”.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

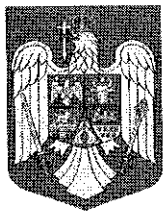
(3) Valoarea nominală individuală a fiecărui titlu de stat este egală cu valoarea individuală a despăgubirii, calculată de Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. conform art. 2, pe numele fiecăruia dintre cei 37.478 de deponenți."

Într-o formulare fără echivoc și prin raportare la elemente foarte concrete (numărul exact al depunătorilor), Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 a reglementat modalitatea de despăgubire a persoanelor fizice care până la data de 15 februarie 1992 au efectuat depuneri de sume la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A., precum și cele care au transferat aceste sume după 22 decembrie 1989 în conturile Băncii Române pentru Dezvoltare - B.R.D. - S.A., în vederea achiziționării de autoturisme (adică titularilor conturilor curente personale pentru cumpărarea de autoturisme și alte destinații stabilite de Casa de Economii și Consemnațiuni, menționați la litera h) în Anexa la Decretul - Lege nr. 123 din 24 aprilie 1990 privind dobânzile ce se plătesc populației de către Casa de Economii și Consemnațiuni pentru depunerile economiilor bănești pe instrumente de economisire, precum și de către bănci pentru depuneri ale părților sociale, emis de către Consiliul Provizoriu de Uniune Națională, menționat exemplificativ mai sus).

*

Cu privire la deținătorii altor instrumente financiare de economisire, respectiv deținătorii de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, considerăm că trebuie făcute următoarele precizări:

Prin Legea nr. 348 din 14 iulie 2004 privind denominarea monedei naționale, începând cu data de 1 iulie 2005, moneda națională a României, leul, a fost

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

denominat astfel încât 10.000 lei vechi, aflați în circulație la acea dată, au fost preschimbați pentru 1 leu nou.

Denominarea reprezintă acțiunea de reducere a valorii nominale a însemnelor monetare.

Prin aplicarea prevederilor Legii nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale, începând cu 1.07.2005, sumele aflate pe librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme au fost convertite în noua unitate monetară.

Ca urmare a denominării, prin efectul legii, sumele depuse pe libretele CEC au devenit derizorii.

Așa cum arătam mai sus, persoanele fizice deținătoare de librete CEC de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme (în valoare de 5.000 de lei fiecare, cu câștiguri, prin tragere la sorți, în autoturisme Dacia) cât și, uneori, deținători de librete CEC de economii, cu dobânda acordată de CEC, dorind să beneficieze de același tratament legal cu subiecții la care se referă Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 156/2007 și mai ales de aceeași modalitate de calcul a valorii sumelor cuvenite, s-au adresat instanțelor de judecată solicitând despăgubiri.

În baza Circularei C.E.C. nr. 48/5.03.2004, aprobată în ședința Consiliului de Administrație al C.E.C. S.A. din data de 28.02.2004, în cazul produselor bancare a căror valoare nominală era mai mică de 10 RON și pe care nu au fost efectuate operațiuni de depunere/restituire timp de un an, valoarea soldului existent pe acestea urma a se vira într-un cont colector.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Potrivit precizărilor C.E.C. Bank S.A. respectivele conturi colectoare reprezintă *„conturi ale clientelei-persoane fizice, în care se reflectă, în funcție de criteriile anterior enumerate, valoarea produselor bancare inactive cu caracter omogen.”*

„Din aceste conturi sunt permise numai operațiuni de lichidare a produselor bancare inactive, la solicitarea titularului, cu plata soldului și a dobânzilor cuvenite până la data lichidării, inclusiv.”

Începând cu luna august 2005, în conformitate cu prevederile Circularei C.E.C. aprobată în ședința Comitetului de Direcție al C.E.C. S.A din data de 3.08.2005, pentru produsele de economisire inactive înregistrate în conturile colectoare deschise la sucursale, conturile urmau a se debita lunar cu valoarea comisionului în cuantum de 0,1 RON cont/lună, până la data la care valoarea comisionului datorat era egală cu soldul contului, când, în mod firesc, intervenea închiderea contului.

În conformitate cu dispozițiile Ordinului nr. 979/2005, prin care a fost aprobat Statutul C.E.C. S.A., și în baza căruia C.E.C. Bank S.A. s-a considerat îndreptățită să procedeze ca atare, *„Consiliul de Administrație al Băncii aproba normele metodologice interne de reglementare a domeniilor de activitate, în care sunt cuprinse principiile generale și regulile de bază ale domeniilor respective [art. 20 alin.(1) lit. i)], iar Comitetul de Direcție aproba nivelul ratelor dobânzilor, comisioanelor și spezelor bancare, practicate de Banca (art. 24 lit. I)”*.

Raportul juridic existent între client și Bancă este de natură contractuală, și îmbracă forma unui contract de depozit, ale cărui condiții de încheiere și derulare sunt stabilite prin acte normative sau norme de lucru, care reglementau activitatea C.E.C. S.A. și a căror necunoaștere nu poate fi invocată, fie în baza principiului potrivit căruia nimănui nu-i este permis a invoca necunoașterea legii, fie pentru

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

faptul că, în domeniul bancar, contractele încheiate de către bancă cu clienții săi, în desfășurarea obiectului de activitate, sunt contracte de adeziune, la încheierea cărora clienții aderă nu numai la condițiile expres prevăzute în ele, ci și la condițiile generale de afaceri ale băncii stabilite prin norme proprii, opinie acceptată atât de practica judiciară, cât și de doctrină.

În cazul acestor depozite, potrivit dispozițiilor art. 24 alin. 2 din Norma Metodologică nr. 16/1984, a C.E.C. S.A., *„restituirea sumelor în numerar și a dobânzilor se face la solicitarea titularului, oricând în cursul anului”*, aceste dispoziții aflându-se în concordanță cu prevederile art. 1616 Cod civil, potrivit cărora *„depozitul trebuie să se restituie deponentului îndată ce s-a reclamat, chiar când s-ar fi stipulat prin contract un anume termen pentru restituirea lui”*.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 1604 Cod civil *„Depozitarul trebuie să înapoieze tot acel lucru ce a primit. Un depozit de bani, când depozitarul, conform art. 1602 Cod civil, făcuse întrebuințare de dânsul, trebuie să se restituie în acele monede în care s-a făcut, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor.”*

Sumele de bani au fost la dispoziția titularilor libretelor, aceștia având posibilitatea de a le retrage, oricând, împreună cu dobânda aferentă, însă nu și-au exercitat acest drept.

Trecerea sumelor în conturile colectoare, precum și perceperea comisionului de administrare au fost operate în temeiul reglementărilor interne ale C.E.C. S.A., adoptate în conformitate cu dispozițiile Statutului C.E.C. S.A. aprobat prin Ordin al Ministrului Finanțelor, și au fost aduse la cunoștința clienților prin afișare în toate unitățile Băncii.

Banca nu poate fi sancționată pentru faptul că sumele depuse pe libretele CEC au devenit derizorii, prin efectul denominării potrivit Legii nr. 348/2004 și

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

nici pentru dezinteresul manifestat de titulari față de sumele aflate pe librete, având în vedere faptul că, pe aceste instrumente nu a mai fost efectuată vreo operațiune o perioadă foarte îndelungată de timp, motiv pentru care au și fost încadrate în categoria conturilor inactive.

Nu în ultimul rând, trebuie menționat că propunerea legislativă privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit la Casa de Economii și Consemnațiuni – C.E.C., depozite pe librete de economii cu dobândă, câștiguri și obligațiuni CEC cu câștiguri, a fost respinsă¹⁰.

Conform acestui proiect de lege, *„Art.1 - Persoanele fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni, denumită în continuare C.E.C, până la data de 1 noiembrie 1990, diverse sume de bani, în depozite de tipul livrete de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi, în depozitul inițial constituit, au dreptul să obțină despăgubiri bănești.*

Art.2 - Despăgubirile vor fi egale cu sumele depuse la CEC, respectiv a valorii obligațiunilor, indexată cu nivelul indicelui ratei de inflație, calculat din data depunerii până în ziua achitării, din care se deduce dobânda legală bonificată de CEC pe perioada cât a fost acordată.

Art. 3 - Pentru acoperirea financiară a despăgubirilor bănești prevăzute la art.1 se vor acorda titluri de stat cu maturitate între 1 și 2 ani. Titlurile de stat se vor acorda în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Pentru respingerea proiectului de lege s-au avut în vedere următoarele considerente:

¹⁰ A se vedea procesul legislativ PL-X nr. 327/2009 pe www.cdep.ro.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

„ - depunerile bănești ale populației la CEC au caracter voluntar și se fac cu respectarea liberului consimțământ al depunătorului. Păstrarea sumelor depuse pe anumite perioade de timp, precum și alegerea instrumentului de economisire sunt opțiunile personale ale fiecărui depunător. Băncile, inclusiv CEC, nu actualizează și nu indexează depunerile bănești, ci acordă dobânzi pentru sumele depuse în conformitate cu legislația în vigoare și prevederile contractuale. Accesul la sumele depuse nu a fost niciodată îngreunat titularilor depunerilor, ei fiind îndreptățiți să își retragă sumele depuse oricând, din momentul depunerii;

- libretul de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme a fost introdus ca instrument de economisire în baza HCM nr. 1187/1962, abrogată expres prin Hotărârea de Guvern nr. 735/1997. Potrivit Hotărârii Consiliului de Administrație al CEC din 29.02.2000, începând cu trimestrul II al anului 2000 nu s-au mai efectuat trageri la sorți pentru libretele de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme, iar de la 1 aprilie 2000 pe libretele de acest fel nu se mai fac decât operațiuni de lichidare. Dobânda bonificată pentru sumele aflate în sold este dobânda la vedere;

- despăgubirea presupune repararea prejudiciului patrimonial suferit efectiv, iar în cazul de față este vorba despre repararea unui câștig nerealizat generat de nivelul inferior al ratei dobânzii bonificate de CEC în comparație cu rata inflației;

- o eventuală despăgubire constând în restituirea indexată a depunerilor nu ar fi întemeiată, întrucât ar excede regimului general al depunerilor, unde rolul compensator îl are dobânda. Astfel, potrivit art. 1604 alin. (2) din Codul Civil, depozitarul este obligat să restituie numai suma depusă cu dobânzile aferente, fără a se ține seama de devalorizarea monedei naționale, întrucât restituirea se face, „în acele monede în care s-a făcut depozitul, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor”;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

- într-o economie de piață activitatea de economisire este supusă anumitor riscuri, printre care se numără și cel al ratei inflației. Decizia de economisire presupune asumarea acestui risc, iar solicitarea de despăgubiri nu are temei decât dacă acoperirea acestui risc a fost prevăzută într-un act cu valoare juridică".

În concluzie, acțiunile în pretenții prin care foștii deținători de librete de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme solicită restituirea sumei depuse la CEC actualizată cu indicele ratei de inflație, sunt neîntemeiate.

*

*

*

Pentru aceste motive, în temeiul dispozițiilor art. 517 din Codul de procedură civilă, solicit admiterea prezentului recurs în interesului legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.